

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Март 2016.

Београд, април 2016.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката су важан показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму инфлационог таргетирања. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике. У складу са најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије је почела да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података се користи анкета о инфлационим очекивањима коју од децембра 2014, за Народну банку Србије, спроводи агенција Нинамедија. Учесници анкете који су класификовани у четири институционална сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво) се изјашњавају о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а, од марта 2014, и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Резултати мартовске анкете говоре у прилог томе да **финансијски сектор и привреда очекују да ће стабилност цена бити очувана како у наредних годину дана, тако и у средњем року**. Инфлациона очекивања за годину дана унапред су код финансијског сектора забележила пад у односу на фебруар, док су код осталих посматраних сектора порасла. Средњорочна инфлациона очекивања су остала непромењена код финансијског сектора и становништва, док су забележила раст код представника синдиката и привреде.

Према анкети агенције Нинамедија, инфлациона очекивања *финансијског сектора* су, са 2,8% колико су износила у фебруару, снижена на 2,5% у марту 2016. Посматрано у дужем временском периоду, инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред се више од две године крећу у границама циља.

Инфлациона очекивања *привреде* за **наредних годину дана** су у марту забележила раст на 2,5%, чиме су се вратила у границе циљаног коридора. Инфлациона очекивања *становништва* су у марту порасла на ниво од 6,0%, док је код представника *синдиката* у марту забележен ниво очекивања од 3,5%.

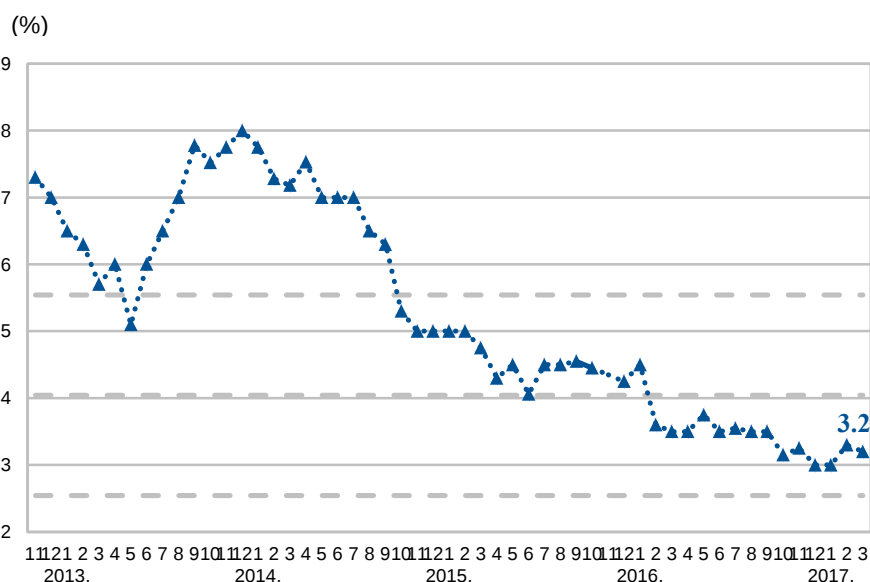
Средњорочна инфлациона очекивања свих сектора су више од годину дана (тринаест месеци) у границама циља.

Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута усидреност инфлационих очекивања потврђује да је инфлациони циљ Народне банке Србије кредибилан и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према анкети агенције Нинамедија, инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред су више од две године (од октобра 2013) у границама циља, и у марту износе 2,5%. Према анкети агенције Блумберг, очекивања финансијског сектора се, такође, крећу у границама циља од октобра 2013. године и у априлу износе 3,3%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос, Нинамедија и Блумберг.

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ (која обухвата резултате из анкета Нинамедија и Блумберг) за годину дана унапред забележила је пад у односу на фебруар, када је била на нивоу од 3,3%, и у марту износи 3,2%.

Средњорочна инфлациона очекивања (за две године унапред) финансијског сектора су у границама циља од када се прате (март 2014) и у марту износе 3,5%.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете се приписује аритметичка средина одговора из анкета Нинамедија и Блумберг. На тај начин се банкама са већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат, што одговара реалној ситуацији, будући да оне имају нешто већи утицај на економске токове.

Инфлациона очекивања привреде

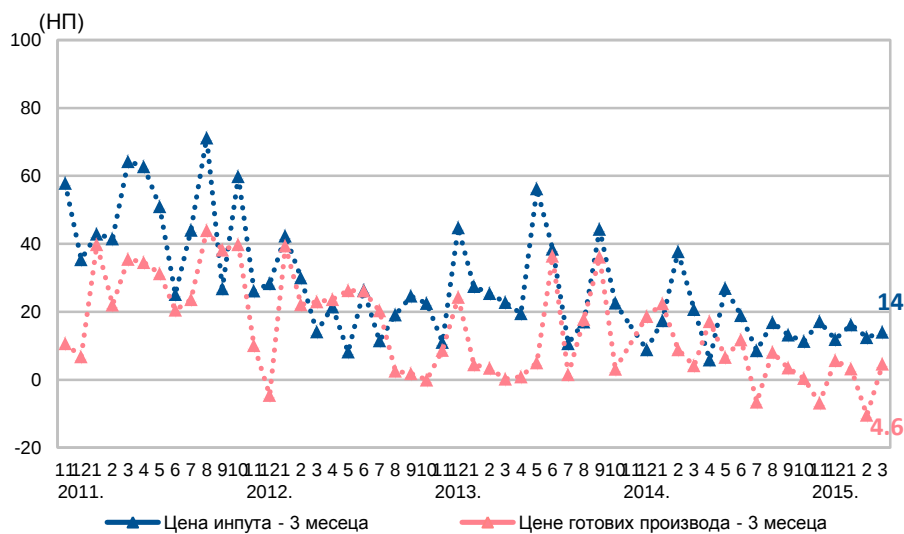
Инфлациона очекивања привреде за годину дана унапред су се вратила у границе циљаног коридора и у марту се налазе на нивоу од 2,5%. Ниска инфлациона очекивања привреде су резултат смањених трошковних притисака услед ниских цена нафте и осталих примарних производа.

Нето проценат² (НП) предузећа који очекује раст цена *инпута* у наредна три месеца у марту износи 14,0 п.п. (фебруар 12,4 п.п.), док НП од 4,6 п.п. испитаника у истом периоду очекује раст цена *готових производа* (у фебруару је НП од 10,4 п.п. очекивао пад ових цена). **У истом периоду, већина испитаника очекује стагнацију у погледу кретања цена у наредна три месеца, како инпута (80,4%), тако и готових производа (89,7%).** У погледу очекивања у наредних годину дана бележе се следећи резултати у марту: НП од 29,9 п.п. предузећа очекује раст цена *инпута* (фебруар 24,3 п.п.), док НП од 16,8 п.п. очекује раст цена *готових производа* (7,7 п.п. у фебруару). Пораст свих наведених показатеља у марту у односу на фебруар је један од фактора који је довео да се очекивања привреде за годину дана унапред врате у границе циљаног коридора.

Што се тиче производње/промета, НП испитаника који се у марту изјаснио да у наредна три месеца очекује њихов раст порастао је на 24,2 п.п. (са 11,2 п.п. у фебруару), док НП испитаника који у наредних годину дана очекују раст производње/промета износи 31,0 п.п. (27,6 п.п. у фебруару).

² Израчунавају се као разлика учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Ипсос/Нинамедија.

Инфлациона очекивања синдиката

Инфлациона очекивања синдиката за годину дана унапред у марту износе 3,5%, односно бележе раст у односу на фебруар када су износила 3,0%. Средњорочна инфлациона очекивања, након фебруарских 3,25% у марту износе 3,75%, а у границама циља се крећу од марта 2015. године.

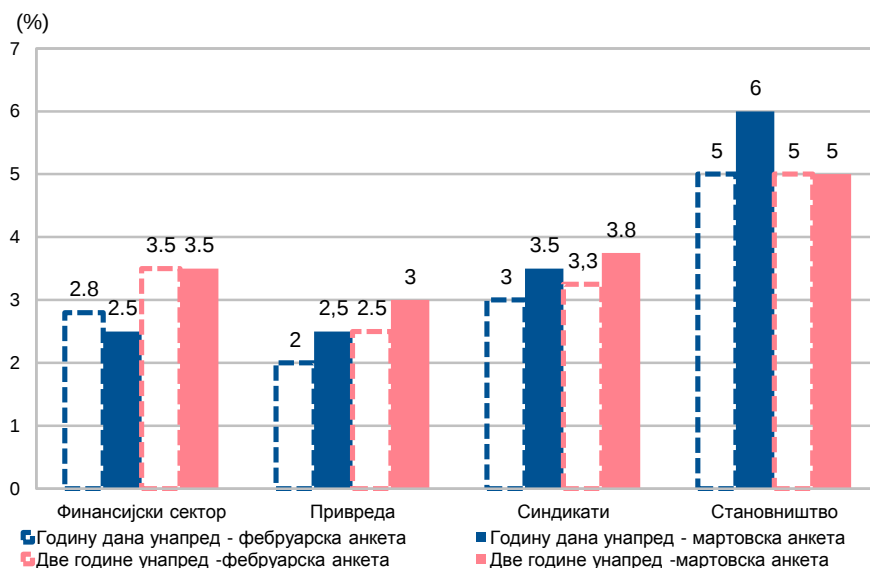
Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Инфлациона очекивања становништва су од октобра била стабилизована на нивоу од 5,0%, а у марту су забележила раст на 6,0%.

Инфлациона очекивања становништва за две године унапред су непромењена већ четрнаести месец заредом и износе 5,0%, што потврђује да становништво у средњем року очекује стабилизацију инфлације у оквиру граница дозвољеног одступања од циља.

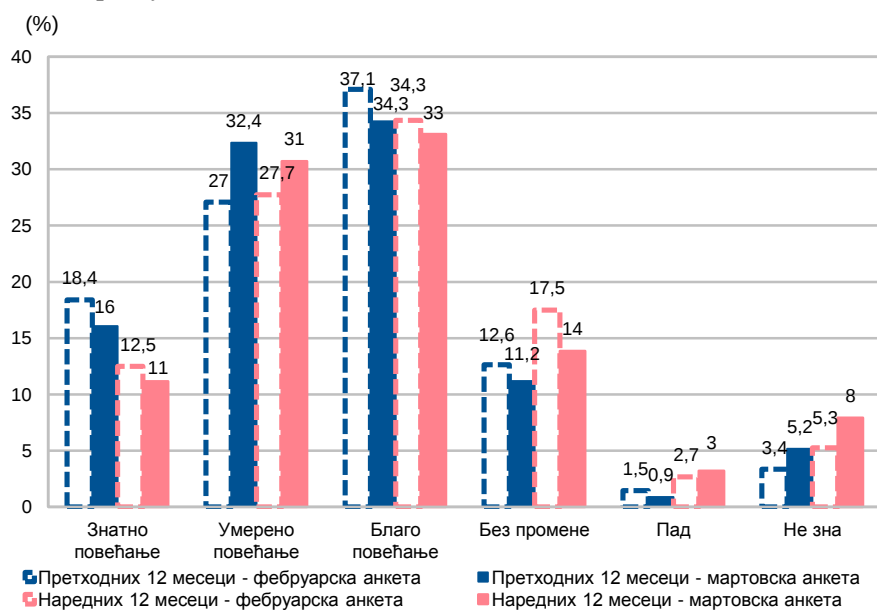
Графикон 3. Очекивана мг. инфлација за једну и две године унапред

Извор: Нинамедија.

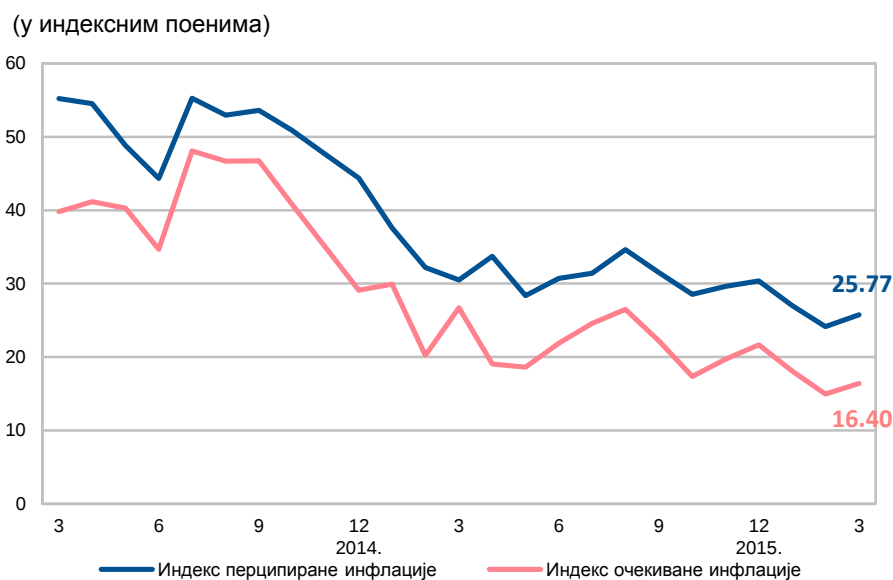
Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Описно (квалитативно) исказана очекивања сектора становништва у погледу раста цена указују да већина испитаника (63,8%) очекује умерено или благо повећање цена у наредних годину дана. Удео анкетираних који не очекује промену цена или очекује њихов пад износи 13,9% и 3,2% респективно, док се 7,9% испитаника изјаснило да не зна. Удео испитаника који очекују знатно повећање цена у наредних годину дана се у марту нашао на новом минимуму од 11,2%. У претходном периоду присутан је тренд смањења броја испитаника који се изјашњавају да у наредних годину дана очекују знатно повећање цена у корист одговора који подразумевају умерен и благ раст или непромењене цене. Овакво кретање инфлационих очекивања утиче на стварање предвидивог и стабилног економског окружења и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Нинамедија.

Индекс перципиране инфлације наставио је и у марту да се креће изнад вредности индекса очекиване инфлације, што значи да један део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци. Оба показатеља су била у паду од средине 2014. до средине 2015.

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

Извор: Нинамедија.